

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Begroting 2017 - Toezicht en bevindingen

Geachte heer Plasterk ,

Uw brief van 5 december 2016 met uw bevindingen over onze begroting en jaarrekening en met aanbevelingen voor onze begroting hebben wij met veel belangstelling gelezen.

Overeenkomstig uw verzoek ontvangt u hierbij een reactie.

Wij hebben kennis genomen van uw oordeel:

1. dat onze provincie in 2017 onder de repressieve toezichtvorm kan blijven en de begroting en de daarop volgende begrotingswijzigingen geen goedkeuring van u behoeven;
2. dat u van mening bent dat de begroting van de provincie voldoet aan het criterium van structureel en reëel evenwicht;
3. dat u van mening bent dat onze begroting en meerjarenraming sluiten;
4. dat u geen afwijkingen van de BBV hebt aangetroffen;
5. dat de kengetallen m.b.t. de financiële positie in de begroting adequaat zijn toegelicht;
6. dat de jaarrekening 2015 voldoet aan de Wet Normering Topinkomens.

Wij zien hierin een bevestiging van het door ons gevoerde solide financieel beleid. Wij willen deze lijn de komende jaren vasthouden en verwachten hierbij door een constructief rijksbeleid te worden ondersteund.

U constateert verder in uw brief dat de waarde van het EMU-saldo van de Provincie in de begroting 2017 negatief is en uitkomt op -/- € 71,9 mln. Belangrijke kanttekening hierbij is dat in onze begroting 2017 een eenmalige investeringsbijdrage voor het programma hoogfrequent spoor is opgenomen tot een bedrag van € 112,5 mln die in belangrijke mate van invloed is op dit negatieve EMU-saldo. Daarnaast constateren wij zoals ook aangegeven in de

Datum

24 maart 2017

Ons kenmerk

4145866

Uw kenmerk

2016-0000723982

Bijlage(n)

1

paragraaf Treasury van onze begroting dat de omzetting door u van de specifieke rijksuitkeringen voor BDU verkeer & vervoer en voor Natuur naar zogenaamde decentralisatie-uitkeringen via het provinciefonds, leiden tot een negatief effect op het EMU-saldo.

Datum

24 maart 2017

Ons kenmerk

4145866

Verder blijven wij vreemd aankijken tegen de werking en de beheersmaatregelen van het EMU-saldo. Dit betreft het effect dat als via dotaties aan een reserve wordt gespaard voor een investeringsuitgave, en die reserve daarna daadwerkelijk wordt aangesproken om die uitgave te doen de provincie wordt geconfronteerd met een negatief EMU-effect.

Verstandig financieel beleid (eerst sparen en dan besteden) wordt niet aangemoedigd, als een negatief EMU-saldo in dat geval gaat leiden tot sanctiemaatregelen.

U doet in uw brief een zestal aanbevelingen die in hoofdzaak betrekking hebben op de voorgeschreven paragrafen in onze begroting. Onze reactie daarop treft u als bijlage bij deze brief aan.

Provinciale Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de griffier,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. mr. K.A.E. ten Cate

Bijlage met reactie op aanbevelingen uit de toezichtbrief van BZK over begroting 2017

Naast de toezichtbevindingen bevat uw toezicht-brief ook een zestal aanbevelingen:

Aanbevelingen Paragraaf weerstandsvermogen

- 1 Voorzie de berekening van de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit van een toelichting om het inzicht te vergroten;
- 2 Stel de bandbreedte voor de ratio van het weerstandsvermogen jaarlijks vast;
- 3 Ga na of de paragraaf weerstandsvermogen tegemoet komt aan de informatiebehoefte van PS;

Aanbeveling Paragraaf verbonden partijen

- 4 Expliciteer de activiteiten en criteria in het kader van de vormgeving van een adequate governance structuur in de begroting zelf;

Aanbeveling m.b.t. in de begroting opgenomen effect- en prestatie- indicatoren

- 5 Maak een onderscheid tussen (effect en prestatie) indicatoren waar de provincie zelf invloed op heeft en waar dat minder het geval is;

Aanbeveling m.b.t. de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

- 6 Ga in de begroting expliciet in op de vraag of er sprake is van achterstallig onderhoud.

Ad Aanbeveling 1 t/m 3

Aanbeveling 1: Voorzie de berekening van de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit van een toelichting om het inzicht te vergroten

De bedragen van zowel de benodigde als de beschikbare weerstandscapaciteit zijn in de paragraaf weerstandsvermogen in onze begroting toegelicht. U geeft in uw brief aan dat de bedragen lastig zijn te traceren aan de hand van de bijlagen en de bijbehorende passages uit de paragraaf ontwikkelbedrijf en grondbeleid. In uw brief doelt u hierbij op het inzicht in de voorzieningen die met betrekking tot de activiteiten van het ontwikkelbedrijf zijn getroffen. Deze voorzieningen in onze begroting zijn - in overeenstemming met de regelgeving van het BBV - gesplitst in voorzieningen die aan de activa-zijde van de (geprognosticeerde) balans in mindering moeten worden gebracht op de boekwaarde en voorzieningen die aan de passivakant tot uitdrukking moeten komen. In het bijlagenboek van onze begroting is in bijlage 11 dat onderscheid tussen deze twee categorieën voorzieningen expliciet opgenomen door enerzijds een overzicht te geven van de voorzieningen aan de passivazijde en anderzijds een overzicht te geven van de voorzieningen die conform de regelgeving van het BBV rechtstreeks op de activa in mindering moeten worden gebracht. In de begroting 2018 zullen we er op toezien dat de toelichting op dit punt wordt aangescherpt.

Verder geeft u in uw brief aan dat wij van mening zijn dat voor sommige risico's binnen het ontwikkelbedrijf de benodigde weerstandscapaciteit per definitie gelijk is aan de beschikbare weerstandscapaciteit en daarmee sprake is van een doelredenering.

Van een doelredenering is echter geen sprake. Provinciale Staten hebben een investeringskrediet voor het ontwikkelbedrijf vastgesteld en daarmee de kaders aangegeven waarbinnen Gedeputeerde Staten verplichtingen kunnen aangaan met in achtname van het door ons als Provinciale Staten vastgestelde grondbeleid. Gedeputeerde Staten kunnen daarmee binnen de door ons aangegeven kaders handelen zonder dat daar opnieuw PS-besluiten voor nodig zijn. Buiten die kaders is uiteraard wel expliciete besluitvorming van PS een vereiste.

Aan dit door ons beschikbaar gestelde investeringskrediet kleven risico's. Daarover worden wij bij begroting en jaarstukken geïnformeerd. In aanvulling op die stukken stellen wij ook tweemaal per jaar de voortgangsrapportage van het ontwikkelbedrijf vast waarin ook op die risico's wordt ingegaan.

De benodigde weerstandscapaciteit - voor deze risico's behorend bij dat investeringskrediet - is conform de afspraken tussen PS en GS hierover voor het maximale risicobedrag afgedekt binnen de reserve van het ontwikkelbedrijf. Voorzichtigheidshalve is daarmee de benodigde weerstandscapaciteit die verband houdt met het mandaat dat met het investeringskrediet aan GS is verstrekt, gelijk aan de afdekking binnen de daarvoor aangewezen reserve.

Een benodigde weerstandscapaciteit die per definitie gelijk is aan de beschikbare weerstandscapaciteit is niet aan de orde.

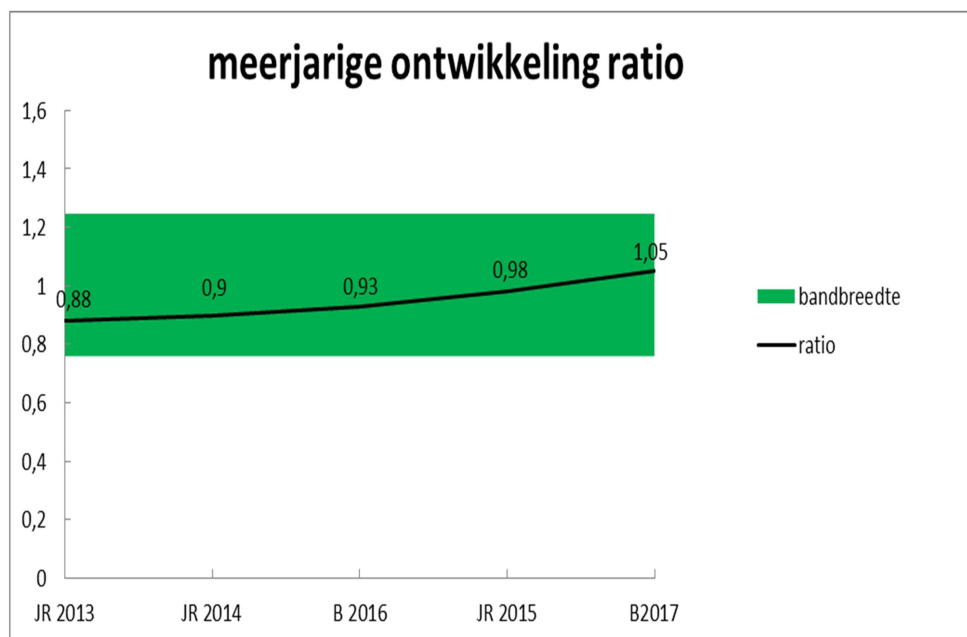
Aanbeveling 2: Stel de bandbreedte voor de ratio van het weerstandsvermogen jaarlijks vast

De alinea waar deze aanbeveling in de brief is opgenomen, is niet helemaal duidelijk. U noemt zowel de ratio als de bandbreedte die jaarlijks zou moeten worden vastgesteld.

Over de noodzaak van het vaststellen van de ratio of van de bandbreedte zijn in de regelgeving van het BBV geen bepalingen opgenomen.

Jaarlijks wordt door ons als PS met het vaststellen van begroting en jaarstukken ook de ratio van het weerstandsvermogen vastgesteld.

De bandbreedte is door ons voor het eerst bij de begroting 2015 bepaald tussen 0,75 en 1,25 en voor een reeks van jaren vastgelegd. Binnen die bandbreedte wordt in onze begroting en jaarstukken de ontwikkeling van de ratio weerstandsvermogen in beeld gebracht (zie onderstaande grafiek zoals opgenomen in onze begroting 2017 pagina 100).

Omdat de ratio zich binnen de bandbreedte beweegt is er vooralsnog geen aanleiding om de bandbreedte opnieuw vast te stellen. We houden daarom vast aan de eerder vastgestelde bandbreedte en zullen daarbij de ontwikkeling van de ratio in de loop der jaren binnen die bandbreedte blijven volgen.

Met het volgtijdelijk in beeld brengen van de ontwikkeling van de ratio van het weerstandsvermogen binnen de door ons als PS gekozen bandbreedte en met de periodieke toelichting op de wijzigingen in de belangrijkste risico's houden wij zicht op de ontwikkelingen in het risicoprofiel en wordt ook de ratio van het weerstandsvermogen periodiek geactualiseerd.

Aanbeveling 3 Ga na of de paragraaf weerstandsvermogen tegemoet komt aan de informatiebehoefte van PS
U geeft in overweging om de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing te onderwerpen aan een kritische reflectie.

De huidige opzet van de paragraaf weerstandsvermogen is tot stand gekomen in een groeiproces waarin op basis van de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van juli 2014 de aanbevelingen en inbreng van de accountant en PS zijn verwerkt. Verdere aanbevelingen en verbeteringen worden betrokken in de aanloop naar de volgende begroting 2018.

Ad Aanbeveling 4 Vormgeving governance Expliciteer de activiteiten en criteria in het kader van de vormgeving van een adequate governance structuur in de begroting zelf.

U geeft in overweging om de activiteiten en criteria m.b.t. de governance in de begroting explicieter op te nemen.

In de bijlagen van de begroting wordt in de pagina's 46 t/m 85 uitgebreid ingegaan op de stand van zaken per verbonden partij inclusief de governance. Voor de uitgangspunten die de provincie o.a. op het gebied van governance hanteert wordt voorts in onze begroting verwezen met een (digitale) link naar de door ons daarvoor vastgestelde nota. Het opnieuw uitschrijven van dat beleid in de begroting zelf (zoals al opgenomen in de bijlagen en in de vastgestelde nota) achten wij niet nodig. In het algemeen deel van de paragraaf verbonden partijen zullen we in een volgende begroting de belangrijkste activiteiten/criteria beknopt uiteenzetten.

Ad Aanbeveling 5 Indicatoren: Maak een onderscheid tussen (effect en prestatie) indicatoren waar je zelf invloed op hebt en waar dat minder het geval is

De aanbeveling om onderscheid te maken in indicatoren waar de provincie wel en waar de provincie geen of minder invloed op heeft is logisch. Bij de verdere ontwikkeling van de effect- en prestatie-indicatoren in onze begroting is dat een van de aandachtspunten.

Verder delen we u mee dat een afvaardiging van PS op 16 december met Tweede Kamerlid dhr Duisenberg heeft gesproken over de 'methode Duisenberg/van Meenen'. Dat heeft inmiddels geleid tot groen licht voor de start van de implementatie van deze methode. Wij gaan ervan uit dat bij een verdere uitwerking van deze methode in onze provincie het meten van effecten van beleid en de daarbij horende indicatoren de nodige aandacht krijgen.

Ad Aanbeveling 6 Achterstallig onderhoud: Ga in de begroting expliciet in op de vraag of er sprake is van achterstallig onderhoud.

In de begroting is zowel in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen als in de financiële begroting aangegeven dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud.

Het provinciehuis heeft net een ingrijpende verbouwing ondergaan. De onderhoudsboeken waarin het geplande onderhoud is opgenomen zijn naar aanleiding van die verbouwing geactualiseerd.

Ook voor het onderhoud van onze wegen wordt vastgehouden aan de uitvoering zoals opgenomen in de geactualiseerde onderhoudsnota. Zoals aangegeven in onze begroting 2017 ontvangen PS ter vaststelling tevens een meerjarig kwaliteitskader voor het onderhoud.

Voor het onderhoud van de kapitaalgoederen worden op basis van de vastgestelde onderhoudsplannen de benodigde bedragen in onze begroting en meerjarenraming opgenomen. De daarbij horende onderhoudsvoorzieningen zijn op adequaat niveau in overeenstemming met het geplande onderhoud.
